

ВІДГУК

офіційного опонента доктора економічних наук, професора

ДЕЙНЕКИ ОЛЕКСАНДРА ГЕОРГІЙОВИЧА

на дисертаційну роботу Дзуліт Зоряни Петрівни

«Економіко-екологічне управління сталим розвитком підприємств
залізничного транспорту»,

яку подано на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук
за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами
економічної діяльності)

1. Актуальність теми дисертації та її зв'язок із науковими програмами, планами, темами.

В сучасних умовах необхідною умовою сталого економічного та соціального розвитку держави є вирішення проблеми раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки населення. Екоцентричний підхід, основою якого є екологічні пріоритети сьогодні активно досліджується науковцями у світі та практично реалізовується у розвинутих країнах. Значний негативний вплив на навколишнє природне середовище завдають у тому числі підприємства залізничного транспорту. Не зважаючи на те, що станом на сьогодні галузь транспорту в Україні загалом задовольняє потреби населення у перевезеннях та національної економіки загалом, застарілі технології, як наслідок, низький рівень безпеки, енергоефективності, якості, ефективності перевезень, високе техногенне навантаження, спричиняють негативний вплив на навколишнє середовище.

Стратегічним напрямом вирішення визначених проблем є розроблення концептуальних, теоретико-методологічних і методико-прикладних засад економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту. Саме тому формування інструментарію щодо економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту набуває особливої гостроти та актуальності.

Тому вирішення проблеми удосконалення економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту є надзвичайно актуальною сьогодні. Саме ця проблематика стала об'єктом наукового пошуку автора дисертаційної наукової роботи Зоряни Петрівни Дзуліт.

Наукові пошуки дисертанта відбувалися в контексті пріоритетних напрямків реалізації науково-дослідних програм національного і галузевого значення. Дослідження здійснювались в межах виконання науково-дослідних робіт Державного університету інфраструктури та технологій, серед яких «Проблеми розвитку транспортних послуг в

умовах глобалізації: зарубіжний досвід та його використання в Україні», державний реєстраційний номер 0111U005977, в якій досліджено проблему регулювання ринку транспортних послуг; «Маркетингові дослідження як інструмент забезпечення конкурентоздатності на ринку транспортних послуг», державний реєстраційний номер 0111U005978, в якій систематизовано міжнародний досвід створення організаційної системи управління залізничним транспортом; «Аутсорсинг як нова концепція побудови бізнесу та її використання на транспорті», державний реєстраційний номер 0111U005979, в якій досліджено досвід застосування аутсорсингу на підприємствах залізничного транспорту; «Економіко-організаційні важелі забезпечення конкурентоспроможності вантажних перевезень на ринку залізничних транспортних послуг», державний реєстраційний номер 0111U005980, в якій досліджено основні чинники забезпечення конкурентоспроможності вантажних перевезень залізницями; «Розроблення концепції сталого розвитку залізниць України», державний реєстраційний номер 0115U002600, в якій запропоновані методичні підходи та концептуальні принципи забезпечення сталого розвитку підприємств залізничного транспорту й розроблена принципова схема управління транспортною системою, визначено особливості забезпечення екологічного сталого розвитку ПЗТ; «Оптимізація витрат залізниць України на природоохоронну діяльність», державний реєстраційний номер 0115U002601, в якій досліджено витрати залізниць України на природоохоронну діяльність; встановлено залежності та побудовано моделі впливу залізниць на довкілля від параметрів їх діяльності; надано рекомендації щодо оптимізації витрат на природоохоронну діяльність задля реалізації ідеї сталого розвитку залізниць України (довідка № 01/11-163 від 10.08.2017 р.).

На підставі вищеописаного можна зробити висновок, що тема дисертації є актуальною, а результати дослідження знайшли використання під час виконання науково-дослідних тем.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій.

Обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій ґрунтується на раціональності методів дослідження, використаних автором під час наукового пошуку; на логічній узгодженості компонентів теоретичного підходу, розробленого автором та на результатах підтвердження головних положень в експериментально-виробничій практиці модернізації системи економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту.

Розроблені автором наукові положення, сформовані висновки і рекомендації характеризуються достатньо високим рівнем обґрунтованості та достовірності, що підтверджується ретельним аналізом вітчизняних і зарубіжних наукових джерел за проблемами розроблення концептуальних, теоретико-методологічних і методико-

прикладних засад економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту, адекватним застосуванням загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, обробленням математичного статистичного матеріалу, теоретичною та експериментальною перевіркою розробок на основі їхньої апробації на всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях, а також шляхом впровадження у діяльність вітчизняних підприємств, розрахунком відповідних показників і одержанням кількісних результатів.

3. Структура та зміст дисертаційної роботи

Дисертацію побудовано у чіткій, логічній послідовності. Висновки, положення, результати науково обґрунтовані. Сукупність мовних прийомів і засобів, логіка викладання матеріалу визначає науковий стиль дисертації.

У першому розділі дисертаційної роботи «Теоретико-практичні основи економіко-екологічного управління сучасними підприємствами» (с. 58-139) дисертантом проведено аналіз економіко-екологічного управління як інструмента забезпечення сталого розвитку сучасного підприємства (с.58-72), досліджено економіко-екологічні проблеми підприємств залізничного транспорту на сучасному етапі розвитку (с.72-88), здійснено аналізування світового досвіду економіко-екологічного управління підприємствами залізничного транспорту (с.89-137).

Другий розділ дисертаційної роботи «Методологічне підґрунтя розв'язання проблем економіко-екологічного управління діяльністю підприємств залізничного транспорту» (с. 140-196) містить аналізування факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ підприємств залізничного транспорту на довкілля (с.140-151), також автором обґрунтовано принципи економіко-екологічного управління підприємствами залізничного транспорту (с.151-167), розроблено методичні підходи до оцінювання економіко-екологічного управління підприємствами залізничного транспорту (с.167-194).

У третьому розділі дисертаційної роботи «Аналізування стану економіко-екологічного управління підприємствами залізничного транспорту» (с. 197-289) досліджено та обґрунтовано вплив підприємств залізничного транспорту на довкілля (с.197-236), проведено дослідження сучасного інституційного забезпечення сталого розвитку підприємств залізничного транспорту (с.236-258), виконано оцінювання стану економіко-екологічного управління природоохоронними заходами підприємств залізничного транспорту (с.259-267) та аналізування екологічних витрат підприємств залізничного транспорту (с. 267-286).

Четвертий розділ дисертаційної роботи «Концептуальні засади економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту на сучасному етапі» (с. 290-334) представляє економіко-екологічне управління підприємствами

залізничного транспорту на основі системного підходу (с.290-303), сформовану систему забезпечення сталості функціонування підприємств залізничного транспорту (с.304-318), обґрунтовано концептуальні засади формування системи економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту (с.318-332).

У п'ятому розділі дисертаційної роботи «Моделі оцінювання системи економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту» (с. 335-399) розроблено моделі оцінювання економіко-екологічних наслідків від забруднення довкілля тяговим рухомим складом залізниць (с.335-347), побудовано моделі інтегрального оцінювання впливу рухомого складу підприємств залізничного транспорту на довкілля на засадах сталого розвитку (с.347-368), удосконалено моделі структурних коливань розподілу екологічних витрат та економетричне моделювання залежності екологічних витрат підприємств залізничного транспорту від основних детермінант (с.368-394).

Загалом, дисертаційна робота включає вступ, п'ять розділів, висновки, список використаних джерел та додатки. Основний зміст роботи викладено на 370 сторінках тексту. Отже, за обсягом роботи, структурою, змістом, логічністю та обґрунтованістю викладання положень дослідження та формулювання висновків дисертаційна робота відповідає вимогам МОН України до дисертацій па здобуття наукового ступеня доктора наук.

4. Наукова новизна результатів дослідження

Наукова значимість результатів дисертаційного дослідження Двуліт З.П. полягає в формуванні теоретичних засад удосконалення економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту. Ознайомлення з результатами наукового дослідження та змістом автореферату дисертаційної роботи Двуліт З.П. дало змогу чітко визначити ключові положення, висновки і пропозиції автора, що характеризуються науковою новизною та в сукупності відображають належний науковий рівень дисертанта.

1. Заслуговує на увагу діалектично досліджений в матеріалах дисертаційного дослідження і уточнений категорійно-понятійний апарат: «економіко-екологічного управління» - частина загального управління, що гармонізує взаємозв'язки економічної, екологічної, соціальної, організаційної, технічної, технологічної та інших підсистем з метою мінімізації негативного впливу на довкілля для забезпечення сталого розвитку суспільства; «сталий розвиток підприємств залізничного транспорту» - система взаємопов'язаних елементів, що збалансовують виробничо-господарську діяльність підприємств залізничного транспорту, основною метою якої є мінімізація їх негативного впливу на довкілля за оптимізованою структурою екологічних витрат в умовах забезпечення об'ємних показників їх діяльності для потреб економіки держави, що дозволить розширити та верифікувати термінологічне поле в теорії управління за сутністю, змістом і результатом (с. 65, 129 дисертації; с. 10 автореферату).

2. Автором вперше запропоновано на засадах застосування економетричного моделювання різних варіантів сценаріїв системи розподілу екологічних витрат забезпечувати економіко-екологічне управління як інструмента сталого розвитку підприємств залізничного транспорту, використовуючи при цьому уніфіковану модель підготовки та прийняття стратегічних рішень у системі управління. Такий тип управління дозволяє приймати оптимальний варіант управлінського рішення щодо майбутнього розвитку підприємств залізничного транспорту (с. 134, 136-137 дисертації; с. 10-11 автореферату).

3. На відміну від інших, запропоновані у дисертаційному дослідженні взаємозв'язки складових зовнішнього (економічна, соціальна, екологічна складові) та внутрішнього середовищ (підприємства залізничного транспорту), містять взаємні вимоги кожної складової до інших та до самої себе, а також дозволяє визначати притаманні для таких підприємств напрямки взаємозв'язків та їх структуру (с. 144-151 дисертації; с. 12 автореферату).

4. Науковозначимими є запропоновані автором зміни до класифікації концептуальних принципів економіко-екологічного управління підприємствами залізничного транспорту шляхом додавання таких двох класифікаційних ознак як «соціальні» (сприяння соціального розвитку, створення умов для надання безпечних та доступних транспортних послуг, врахування потреб та інтересів працівників, соціальна відповідальність) та «об'єднувальні» (корпоративної соціальної відповідальності, паритетності, цілеспрямованості, взаємозалежності, активізації, системності, стратегічності, запобігання, своєчасності, попередження, функціональної інтеграції) (с. 163-165 дисертації; с. 12 автореферату).

5. Врахування системного підходу до взаємозв'язку екологічної та економічної складової економіко-екологічного управління дало можливість розробити метод економіко-екологічного оцінювання обсягів викидів забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря від рухомого складу залізниць України, що дає змогу розраховувати планові показники обсягів забруднення атмосферного повітря рухомим складом, обсягів споживання дизельного палива та, відповідно, розмір екологічного податку з метою мінімізації розміру екологічних витрат (с. 208-217 дисертації; с. 14-15 автореферату).

6. За допомогою методу системного аналізу автору дисертаційного дослідження вдалося різносторонньо підійти до оцінювання проблеми економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту, зокрема для удосконалення механізму його забезпечення як складної кібернетичної системи з високим рівнем саморегуляції, що включає основні його структурні елементи, змінні стану та комплекс формування сталого розвитку залізниць (с. 302-303, 306-307, 312-315 дисертації; с. 17-18 автореферату).

7. Оригінальною і науковообґрунтованою є запропонована автором ідея розробляти, з позиції системного підходу, властиві для підприємств залізничної галузі напрямки та заходи щодо покращення стану довкілля від дії негативного їх впливу, що дасть змогу ієрархічно виявляти вихідну проблему негативного впливу від діяльності підприємств залізничного транспорту, складати конкретні заходи та на їх основі обґрунтовувати відповідні програми розвитку (с. 328-329 дисертації; с. 18-19 автореферату).

8. За результатами ґрунтовних наукових досліджень та враховуючи існуючі розробки в царині методу «дерево цілей» автором успішно удосконалена система економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту, що дає можливість формувати висновки про суть та величину протиріч між вимогами сталого розвитку та сучасним станом природокористування і природоохоронною діяльністю, величину планових показників впливу на довкілля та параметрів управлінського впливу на основі експериментальних розрахунків для окремого підприємства залізничного транспорту (с. 328, 330-332 дисертації; с. 18, 20 автореферату).

9. В дисертаційній роботі вперше розроблено комплекс моделей оцінювання стану системи економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту, який включає: модель таксономічного рівня розвитку системи економіко-екологічного управління підприємствами залізничного транспорту щодо розподілу екологічних витрат; модель інтегрального оцінювання впливу діяльності підприємств залізничного транспорту на довкілля, яка охоплює комплексні оцінки впливу тепловозної, електровозної тяги та впливу рухомого складу на довкілля; модель структурних коливань системи розподілу витрат на охорону навколишнього природного середовища за методом ентропії. Запропонований комплекс моделей дає можливість розрахувати витрати за існуючою та оптимізованою структурою, спрогнозувати їх значення та оцінити стан системи на різних рівнях управління (с. 335-394 дисертації; с. 18, 21-27 автореферату).

10. Для здійснення достовірних прогнозних розрахунків інтегральних показників зменшення впливу рухомого складу як пересувних джерел забруднення навколишнього природного середовища запропоновано удосконалений метод комплексного економіко-екологічного оцінювання впливу тепловозної та електровозної тяги рухомого складу підприємств залізничного транспорту як пересувних джерел забруднення на довкілля (с. 336-347, 360-365 дисертації; с. 21-22 автореферату).

11. З метою удосконалення напрямів економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту та вибором оптимального варіанта їх сталого розвитку оптимізовано метод інтегрального оцінювання впливу діяльності залізниць на довкілля за принципами сталого розвитку (с. 347-360 дисертації; с. 21-22 автореферату).

5. Відображення висновків і пропозицій в опублікованих автором дисертаційних роботах.

Відповідно до чинних вимог основні положення та результати дисертаційної роботи висвітлені у статтях дисертанта у фахових наукових виданнях (у т.ч. таких, що внесені до міжнародних наукометричних баз даних) та у друкованих матеріалах наукових конференцій. За темою дисертаційної роботи Дзуліт З.П. опубліковано 51 працю, а саме: 2 монографії (у тому числі одна - одноосібна), 25 статей у наукових фахових виданнях України, з них 3 – у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних, 4 – у наукових періодичних виданнях інших держав, 20 тез доповідей на наукових конференціях. Усі публікації формують вагомий науковий доробок автора та повною мірою відображають представлені у дисертаційній роботі елементи наукової новизни, її теоретико-методологічні та методико-прикладні положення. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у дисертації використано лише ті ідеї та висновки, які є результатом особистих досліджень здобувача, про що зазначено у переліку опублікованих праць в авторефераті дисертації (с. 31-38, див. автореферат).

Є підстави для ствердження, що наукові результати, винесені Дзуліт З.П. на захист, отримані ним особисто. Це, зокрема, підтверджується тим, що головні положення наукової новизни опубліковані в наукових працях з одноосібним авторством; до викладу дисертаційної роботи залучено ідеї з 32 одноосібних наукових праць автора.

6. Теоретична та практична цінність результатів дослідження

Положення, висновки та результати дослідження містять теоретичну та прикладну цінність. У дисертаційній роботі дисертантом запропоновано вирішення актуальної наукової проблеми розроблення концептуальних, теоретико-методологічних і методико-прикладних засад економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту.

Зокрема, теоретичну цінність результатів дослідження формує уточнення понять «економіко-екологічного управління», «сталий розвиток підприємств залізничного транспорту», удосконалена класифікація концептуальних принципів економіко-екологічного управління підприємств залізничного транспорту, розвинута система цілей і завдань економіко-екологічного управління підприємствами залізничного транспорту в сфері охорони і поліпшення стану навколишнього природного середовища. Теоретично значущими слід вважати удосконалену систему взаємозв'язків складових зовнішнього (економічна, соціальна, екологічна складові) та внутрішнього середовищ (підприємства залізничного транспорту), а також розвинуті підходи до оцінювання проблеми економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту на основі застосування методу системного аналізу, розроблений метод економіко-екологічного оцінювання обсягів

викидів забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря від рухомого складу залізниць України, розвинута система економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту через використання методу «дерево цілей».

Ключові теоретико-методологічні та методико-прикладні положення дисертаційної роботи були впроваджені у навчальний процес Державного університету інфраструктури та технологій та застосовуються під час викладання дисциплін «Менеджмент організацій», «Адміністративний менеджмент», «Управління змінами», «Екологізація діяльності підприємств залізничного транспорту», а також під час написання курсових робіт, кваліфікаційних робіт бакалаврів та магістрів (довідка №01/11-549 від 09.11.2017 р.). Результати впровадження дисертаційної роботи використовуються в забезпеченні навчального процесу в Навчальному центрі післядипломної освіти Державного економіко-технологічного університету транспорту під час викладання для керівників, начальників, заступників начальників, фахівців, інженерів з питань екології служб, відділів, секторів, дирекцій, структурних підрозділів, станцій, залізниць та підприємств залізничного транспорту України (довідка № 1/21-14 від 23.10.2015 р.).

Про прикладну значущість дисертаційної роботи свідчать обґрунтовані концептуальні засади забезпечення економіко-екологічного управління як інструмента сталого розвитку підприємств залізничного транспорту, що охоплюють уніфіковану модель підготовки та прийняття стратегічних рішень у системі управління, запропонований комплекс моделей оцінювання стану системи економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту, метод інтегрального оцінювання впливу діяльності залізниць на довкілля за принципами сталого розвитку, а також уточнений метод комплексного економіко-екологічного оцінювання впливу тепловозної та електровозної тяги рухомого складу підприємств залізничного транспорту як пересувних джерел забруднення на довкілля.

Запропоновані автором розробки були впроваджені та використовуються Міністерством інфраструктури України при плануванні природоохоронних заходів (довідка №6586/45/14-15 від 02.12.2015 р.); філією «Дарницький вагоноремонтний завод» ПАТ «Українська залізниця» (довідка від № 150 від 09.08.2017 р.); приватним акціонерним товариством «Київ-Дніпровське міжгалузеве підприємство промислового залізничного транспорту» (довідка №2766 від 09.08.2017 р.). Окремі розробки використано у діяльності відділу екологічного менеджменту Укрзалізниці (довідка №Цеко-1/156-1 від 19.10.2015 р.); виробничим підрозділом локомотивне депо Київ-Пасажирський регіональної філії «Південно-Західна залізниця» публічного акціонерного товариства «Українська залізниця» (довідка №16/12 від 21.09.2017 р.); філією «Центр транспортного сервісу «Ліски» публічного акціонерного товариства «Українська залізниця» (довідка №Д-10/521 від 28.02.2017 р.);

виробничим структурним підрозділом «Івано-Франківська дирекція залізничних перевезень» регіональної філії «Львівська залізниця» ПАТ «Українська залізниця» (довідка №396/1 від 21.02.2017 р.); філією «Центр з ремонту та експлуатації колійних машин» ПАТ «Українська залізниця» (довідка №6/2509 від 01.09.2017 р.); Дорожнім учбово-методичним центром охорони праці регіональної філії «Одеська залізниця» ПАТ «Українська залізниця» (довідка №ЦБТЦО-13/262/1 від 26.09.2017 р.).

7. Дискусійні положення дослідження та зауваження щодо дисертації.

Поряд із загальною позитивною оцінкою представлених у дисертаційній роботі Дзуліт З.П. положень, висновків та рекомендацій по роботі слід надати певні зауваження.

1. Як ми бачимо з аналізу світового досвіду у розвинутих країнах залізниці активно застосовують заходи щодо екологічної безпеки, залучають працівників до екологічних програм і мотивують їх удосконалювати роботу залізниць в цьому напрямку, використовують альтернативні джерела енергії та приймають міри щодо мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище. Автором згруповано основні напрями застосування економіко-екологічного управління підприємствами залізничного транспорту Північної Америки (табл. 1.1, с. 100-101) та інших країн світу (табл. 1.2, с. 114-115). Але не обгрунтовано які з них можна ефективно застосовувати для підприємств залізничного транспорту в Україні, не наведено порівняння з вітчизняними підприємствами.

2. В табл. 1.4, с. 130-131 дисертації автор наводить складові міжнародних стандартів серії ISO 14000 систем екологічного менеджменту. Доцільно було б більш детально у дисертації подати характеристики стандартів ISO 14000, від чого робота тільки б виграла.

3. На рис. 1.2 наведено складові стратегічного економіко-екологічного управління підприємств залізничного транспорту (с. 135). Автором не відображено функціональні зв'язки між факторами внутрішнього і зовнішнього середовищ та іншими складовими.

4. На рис. 2.1 зображено розроблений автором процес виникнення екологічних витрат від забруднення навколишнього середовища підприємствами залізничного транспорту України (с. 141). Доцільно було б відобразити на яких етапах процесу виникають такі витрати.

5. У роботі розроблено структуру економіко-екологічного управління підприємствами залізничного транспорту як відкритої динамічної системи (с. 303, рис. 4.1). На виході системи автором наводиться перелік негативних наслідків від її функціонування (забруднення атмосферного повітря, значне споживання води, утворення відходів, забруднення земель, скид зворотних вод, шумове та вібраційне забруднення тощо). Доцільно було б на виході відобразити і позитивні наслідку функціонування системи, оскільки за даним рисунком виходить, що всі ресурси в системі переробляються на негативні наслідки для довкілля.

6. В роботі розроблено основні структурні елементи складних систем 6 залізниць України, якими є соціальна, екологічна та економічна складові (с. 307, рис. 4.2). Автором наведено властивості системи загалом, однак не достатньо обґрунтовано та охарактеризовано економічну, екологічну та соціальну підсистем.

7. В додатку Г (с. 465) наведено розподіл векторів лише 6 експертів, однак варто було подати розподіл векторів всіх 23 експертів.

Висловлені зауваження не зменшують загальної позитивної оцінки дисертації Двудіт З.П., але потребують додаткових пояснень автора роботи.

Відповідність автореферату змісту дисертаційної роботи

Авторефераті дисертації за структурою та змістом відповідає дисертації та не містить положень, які в ній відсутні.

Загальний висновок щодо дисертаційної роботи та її відповідності вимогам до дисертацій на здобутті наукового ступеня доктора наук

Актуальність і своєчасність теми дисертаційної роботи, належний рівень обґрунтованості та достовірності сформульованих положень, висновків і пропозицій, ступінь наукової новизни, науково-теоретична та практична значимість, стиль викладення та оформлення, міра апробації результатів дослідження, міра висвітлення здобутків автора у фахових наукових виданнях та загальна кількість друкованих праць автора за темою дисертаційної роботи дають змогу зробити висновок, що дисертаційна робота Двудіт Зоряни Петрівни на тему «Економіко-екологічне управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту» є самостійною завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати і забезпечено вирішення важливої з теоретичної та прикладної точок зору проблеми щодо розроблення концептуальних, теоретико-методологічних і методико-прикладних засад економіко-екологічного управління сталим розвитком підприємств залізничного транспорту.

У роботі матеріали та висновки кандидатської дисертації автора не використовувались.

Дисертаційна робота виконана українською мовою, оформлена у відповідності з нормами і правилами МОН України, є завершеною самостійною науковою дослідною роботою автора та характеризується достатньо високим науково-теоретичним рівнем. Автореферат за структурою та технічним оформленням відповідає визначеним МОН України стандартам. Зміст автореферату повною мірою відповідає змісту дисертаційної роботи. Ознайомлення з науковими положеннями, висновками і пропозиціями дисертаційної роботи свідчить, що вона відповідає сучасним особливостям, проблемам, завданням і тенденціям наукових досліджень в економічній сфері.

Проведений аналіз дисертаційної роботи дає змогу стверджувати, що дисертація Дзуліт З.П. є завершеною науково-дослідною роботою, за своїм змістом і якістю відповідає вимогам МОН України, які висуваються до робіт на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, зокрема, пп. 9, 10, 12 «Порядку присудження наукових ступенів» (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 р.). Це дає можливість зробити висновок, що автор дисертаційної роботи – Дзуліт Зоряна Петрівна - заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 - економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент,
завідувач кафедри менеджменту і адміністрування
Українського державного університету
залізничного транспорту
доктор економічних наук, професор

О. Г. Дейнека

Підпис засвідчую

Вчений секретар
Українського державного університету
залізничного транспорту

А.С. Жученко

Особистий підпис
засвідчую _____ 20__ р.
Завідуючий канцелярією
УкрДУЗТ

Дейнека О.Г.
Жученко А.С.
[Signature]